

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

RZECZNIK PRAW PACJENTA	
WPLYNEŁO	
18.03.2012 Łaskonisko (datownik)	
Znak	RzPP- 415/2012

p. Białecki
d/s
Rzecznik Praw Pacjenta
Warszawa, dnia 23.03.2012 r.
Krystyna Barbara Kozłowska

DSO - 070 - 7/12 R/2
dot. RzPP - ZPP-076-5-3/BW/12

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wpłynęło	28 MAR. 2012
Znak	RzPP 5249

Pani

Krystyna Kozłowska

Rzecznik Praw Pacjenta

Odpowiadając na pismo z dnia 24 stycznia 2012 r. zawierające prośbę o rozważenie podjęcia działań systemowych przez Ministra Sprawiedliwości w związku z informacjami pozyskanymi odnośnie braku możliwości uczestniczenia pacjentów - przyjętych bez zgody w art. 22 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. Nr 231 z 2011 r., poz. 1375 ze zm.) - do szpitala psychiatrycznego w rozprawach sądowych, uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

W sprawach dotyczących przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby z zaburzeniami psychicznymi, chorej psychicznie lub upośledzonej umysłowo, bez jej zgody, sąd opiekuńczy orzeka po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku lub otrzymania zawiadomienia o takim przyjęciu (art. 45 ust. 1 ust.).

Jeżeli jest to uzasadnione interesem osoby, której postępowanie dotyczy bezpośrednio, sąd zarządza przeprowadzenie rozprawy w szpitalu (art. 45 ust. 1a ustawy).

Niewątpliwie zapewnienie osobie z zaburzeniami psychicznymi, chorej psychicznie lub upośledzonej umysłowo, przyjętej do szpitala w warunkach art. 22 - 24 powołanej ustawy udziału w rozprawie stanowi gwarancję realizacji jej praw.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, przy stosowaniu przepisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego należy mieć na względzie jej fundamentalne założenia, wyrażone w preambule, w przepisach ogólnych - art. 2 ust. 2 oraz licznych przepisach szczególnych, z których wynika, że ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa, a ustawa określa formy tej ochrony, zaś jednoznaczną intencją ustawodawcy jest zagwarantowanie osobom z zaburzeniami psychicznymi ochrony ich praw oraz poszanowania sfery ich wolności i godności osobistej. Tę intencję ustawodawcy powinny mieć na uwadze sądy wyda-

jące orzeczenia w trybie art. 22-29 ustawy, które wkraczają bezpośrednio w sferę wysoko chronionych dóbr osób z zaburzeniami psychiatrycznymi. Są to przy tym przepisy szczególne, bowiem regułą jest nieskrępowana możliwość oceny przez każdą osobę samodzielnie zarówno potrzeby, jak i wyboru rodzaju i metod postępowania leczniczego. Sąd powinien zatem wyklądać je ściśle i jako istotną dyrektywę swojego postępowania traktować wymóg, by rozstrzygnięcie, które powyższe, było celowe z punktu widzenia dobra i interesu osoby, której dotyczy (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 1996 r. II CRN 201/95, nie publ., z dnia 12 lutego 1997 r. II CKU 72/96, OSNC 1997/6-7/84, z dnia 27 lutego 2008 r. III CSK 318/07 i z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 402/08).

Wynika z powyższego, że uregulowania prawne dotyczące ochrony praw osób umieszczonych w szpitalu psychiatrycznym bez ich zgody, w tym w zakresie zapewnienia im udziału w rozprawie sądowej nie budzą zastrzeżeń. Problem może istnieć zatem jedynie co do ich praktycznego stosowania przez sądy.

W celu dokonania oceny w zakresie prawidłowości zasygnalizowanej praktyki polegającej na zaniechaniu przeprowadzania rozpraw w siedzibie szpitala psychiatrycznego, a tym samym zagwarantowania udziału w nich osobom umieszczonym w szpitalu, Ministerstwo Sprawiedliwości wystosowało pisma do prezesów poszczególnych sądów okręgowych z próbą o zobowiązanie sędziów wizytatorów do przedstawienia omawianego zagadnienia podczas zebrań z sędziami rodzinnymi.

2 pokazanie

Do wiadomości:
Wydział Skarg i Wniosków
Biura Ministra

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Grzegorz Wałęka
PODSEKRETARZ STANU